

A—L

**Biografický slovník
1. lékařské fakulty
Univerzity Karlovy
1945–2008**

**Karel Černý
Ludmila Hlaváčková
(ed.)
a kolektiv autorů**

KAROLINUM

**Biografický slovník 1. lékařské fakulty
Univerzity Karlovy 1945–2008**

A–L

**Karel Černý
Ludmila Hlaváčková
(ed.)
a kolektiv autorů**

Recenzenti: prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.
prof. PhDr. Petr Svobodný, Ph.D.

Autorský kolektiv:

Tomáš Alušík, Karel Černý, Bohdana Divišová, Ludmila Hlaváčková, Zuzana Kružicová,
Hana Mášová, Kateřina Murtingerová, Andrej Shbat, David Tomíček

Vydala Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum
Redakce Lenka Ščerbaničová
Grafická úprava Jan Šerých
Sazba DTP Nakladatelství Karolinum
Vydání první

© Univerzita Karlova, 2018

© Karel Černý, Ludmila Hlaváčková (ed.) a kolektiv autorů, 2018

ISBN 978-80-246-3801-0

ISBN 978-80-246-3830-0 (online : pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum 2020

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

Obsah

- 7 Předmluva
- 15 Seznam zkratek
- 18 Prameny a literatura
- 25 Biografický slovník A-L
- 163 Pracoviště pražské lékařské fakulty
(nyní 1. LF UK) v letech 1945–2008

Předmluva

(Karel Černý – Ludmila Hlaváčková)

Dějiny 1. lékařské fakulty UK jsou jedním z trvalých badatelských úkolů Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků a biografie jejích pracovníků patří v jeho rámci k „základním kamenům“. Kniha, kterou držíte v ruce, navazuje na starší publikace stejného druhu, a to především na *Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348–1939*, vydaný ve dvou dílech v letech 1988 a 1993, a dále *Biographisches Lexikon der Deutschen Medizinischen Fakultät in Prag 1883–1945*, vydaný v roce 1998. Všechny tyto svazky představují důležitou součást historie naší fakulty a univerzity.

Předkládaný slovník tedy začíná rokem 1945 a za konečné datum jsme volili pro dějiny univerzity symbolickou a důležitou osmičku (založení UK 1348, univerzitní reformy let 1848/49, dopad roku 1948 na univerzitní dějiny). Zařazení jsou učitelé, kteří se habilitovali v dané době včetně roku 2008 a první svazek obsahuje osoby s příjmením začínajícím písmeny A–L.

Reflexe významných osobností je důležitá pro formování „korporátní identity“ každé univerzity a pražské vysoké učení se může v této oblasti chlubit velmi dlouhou tradicí. Povědomí o minulosti se přitom velmi snadno ztrácí. Není v této souvislosti bez zajímavosti, že ve dvou nedávno vydaných zahraničních biografických slovnících – třídílné *Enzyklopädie Medizingeschichte* W. Gerabeka a pětídílné *Dictionary of Medical Biography* W. F. Bynuma – nenajdeme žádného českého lékaře, ba dokonce ani takovou nezpochybnitelnou autoritu, jakou byl J. E. Purkyně.¹

Málokdo si uvědomuje, jak je Univerzita Karlova obrovská instituce. Při současném počtu studentů by naše univerzita například ve srovná-

---

1 W. F. Bynum – H. Bynum (eds.), *Dictionary of Medical Biography 1–5*, Westport (Connect.) – London: Greenwood Books 2007; Werner E. Gerabek – Bernhard D. Haage – Gundolf Keil – Wolfgang Wegner (eds.), *Enzyklopädie Medizingeschichte 1–3*, Berlin: Walter de Gruyter GmbH. & Co. KG 2007.

ní s britskými vysokými školami byla třetí největší po Open University a University of London. A to nebereme v úvahu rozdíl v počtu obyvatel mezi Českou republikou a Spojeným královstvím. Kdybychom totiž započítali i tento parametr, museli bychom počet studentů Univerzity Karlovy vynásobit šestkrát a rázem by se v britském srovnání stala školou daleko největší. První lékařská fakulta je pak jednou z největších fakult Univerzity Karlovy. Při takovýchto číslech se začínají ztrácet nejen osudy jednotlivých odborných asistentů, ale často i daleko významnějších osobností. Proto je nezbytné bojovat za zachování institucionální paměti, protože znalost osudu našich předchůdců, generace našich učitelů, nám poskytuje klíč k pochopení nás samotných.

Vraťme se však k biografickým slovníkům. Poměrně záhy po dokončení lexikonu německé lékařské fakulty vznikl plán rozšířit a do jisté míry také zakončit práci na dosavadní řadě slovníků svazky, které by zmapovaly osoby pracující na 1. LF UK v době po druhé světové válce.

Celý projekt se připravoval velmi dlouho, téměř patnáct let. Příčiny této prodlevy jsou dvě. Za prvé, ačkoli považujeme práci na biografickém slovníku za jeden ze základních úkolů našeho pracoviště, byl to projekt po stránce technických a lidských zdrojů vždy druhořadý. To je dáno skutečností, že práce na biografickém slovníku není v podstatě nic jiného než jedna velmi obsáhlá rešerše. O rozsahu celého projektu se ještě zmíníme později, ale na tomto místě bychom podotkli, že biografický slovník patří k těm druhům badatelských projektů, které jsou sice velmi prospěšné, vytvářejí hodnoty užitečné po desetiletí, ale na druhou stranu je prakticky nemožné v současném systému vědeckých grantů v České republice zajistit jejich financování.

Biografický slovník je totiž metodologicky značně konzervativní projekt, nepředstavuje žádnou „cutting edge science“, a tak každý, kdo žádá o finanční příspěvek na výzkum tohoto typu, stojí před neřešitelným úkolem: Jak vysvětlit v době, která se nese ve znamení „excelentní“ vědy (abychom si vypůjčili obrat z žargonu ministerstva školství), že něco tak nenápaditého, jako je biografický slovník, má ještě smysl? S jistou mírou ironie by patrně bylo možno argumentovat, že sestavování takového slovníku je aplikovaným výzkumem „par excellence“, tedy právě tím, po čem oficiální politika rozvoje vědy v České republice tak volá. Výsledkem je totiž pomůcka, která je používána dnes a denně nejen historiky medicíny a jejíž životnost se na rozdíl od produktů například technologického vývoje počítá na desítky či stovky let. Ostatně historici i dnes používají Hirschův *Biographisches Lexikon der hervorragenden Aerzte* z 19. století a dokonce i Merklinův *Lindenius renovatus* z druhé poloviny 17. století.

Naštěstí se v posledních letech na Univerzitě Karlově objevil nový systém institucionální podpory výzkumu a vývoje, Prvok, v jehož rámci vznikl program P21 (Dějiny univerzitní vědy a vzdělanosti), na němž spolupracují badatelé z 1. lékařské fakulty, Ústavu dějin UK a Archivu UK a dále také jednotlivci z Filozofické fakulty UK. Tento projekt umožnil výrazně urychlit přípravu slovníku, protože uhradil tolik potřebné rešeršní práce. Výsledkem této investice je první část biografického slovníku, kterou právě máte před sebou. Podle našeho názoru se jedná o dobře investované prostředky, protože po dokončení celého projektu bude mít 1. lékařská fakulta biografický nástroj, jaký má jen velmi málo škol. Nejsme sice jediná lékařská fakulta, která se může pyšnit biografickým slovníkem, ale konkurenční projekty jako například seznam profesorů Univerzity Komenského v Bratislavě, lékařské fakulty v Drážďanech pro roky 1814–2004 či seznam profesorů a docentů lékařské fakulty v Jeně z let 1770–1820 jsou ve srovnání se čtyřmi (v budoucnosti celkem pěti) svazky našeho projektu pokrývajících období 1348–2008 daleko skromnější.²

Předkládaný slovník tedy navazuje na předchozí tři svazky zachycující učitele od založení univerzity v roce 1348, ale zároveň se od nich liší v několika podstatných detailech. Jedná se v první řadě o zastoupení akademických profesí. Do nejnovějšího slovníku jsme již nemohli vedle profesorů a docentů zařadit i asistenty, jak tomu bylo u starších svazků, protože předběžná analýza pramenů ukázala, že počet všech akademických zaměstnanců 1. LF UK za sledované období (1945–2008) představoval více než 4190 osob. To je číslo daleko překračující možnosti našeho malého pracoviště. Z toho důvodu jsme se rozhodli omezit zařazení do slovníku pouze na profesory a habilitované pracovníky fakulty, čímž jsme snížili počet hesel zhruba na čtvrtinu. Tento krok byl nutným kompromisem, neboť jsme si vědomi skutečnosti, že mezi asistenty byli nepochybně i pracovníci, kteří se nemohli z politických důvodů habilitovat v době totalitního režimu a nedožili se sametové revoluce roku 1989. Bohužel jsme jim nemohli poskytnout zaslouženou satisfakci.

Druhá a zřejmě ještě důležitější odlišnost od předchozích slovníků spočívá v práci s prameny a nakládání s osobními daty. Zde jsme se potýkali především se dvěma právními úpravami. V první řadě se jednalo o tzv. Archivní zákon (č. 499/2004 Sb.) a na něj navazující právní předpi-

---

2 Ondrej Dolan, *Univerzita Komenského. Prehľad profesorov 1919–1966, prehľad pracovísk 1919–1948*, Bratislava 1968; Caris-Petra Heidel – Marina Lienert (eds.), *Die Professoren der Medizinischen Fakultät Carl Gustav Carus Dresden und ihrer Vorgängereinrichtungen 1814–2004*, München: G. K. Saur 2005; Susanne Zimmermann – Horst Neuper, *Professoren & Dozenten der Medizinischen Fakultät Jena und ihre Lehrveranstaltungen 1770–1820*, Golmsdorf b. Jena: Jenzig-Verlag Gabriele Köhler 2008.

sy, které z pochopitelných důvodů omezují přístup k dosud živým archivním fondům. To znamená, že zatímco autoři předchozích svazků Biografického slovníku měli volný přístup k materiálům o zaměstnancích na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy (před druhou světovou válkou byla pouze jedna), my jsme samozřejmě nemohli vstupovat do materiálů osob, z nichž mnohé jsou naživu a některé ještě i v pracovním poměru. Toto je omezení, s nímž se musí smířit každý badatel v oboru soudobých dějin.

Dalším předpisem, který ovlivnil naši práci, se stal Zákon na ochranu osobních údajů (č. 101/2000 Sb.). Jedná se o právní nástroj s určitou genezí, k níž je potřeba učinit několik poznámek. Rozhodně nezpochybňujeme význam ochrany osobních údajů v digitalizovaném světě sociálních sítí a personalizovaného marketingu, kdy je mnoho často velmi citlivých údajů díky využívání „cloudových“ řešení v rukou velkých nadnárodních korporací. Jsme však toho názoru, že zmíněná právní úprava měla původně spíše chránit české politiky před zvidavým zrakem novinářů i veřejnosti. Jedná se o smutný, ale pochopitelný projev společenské transformace po roce 1989.

Historicko-politický kontext je důležitý k vysvětlení dvou skutečností: za prvé je český zákon na ochranu osobních údajů velmi přísný a za druhé vytváří (patrně záměrně) v některých oblastech stav právní nejistoty. Instituce, která byla tímto zákonem zřízena, Úřad pro ochranu osobních údajů, nemůže překročit vlastní stín a vykládat zákon nad rámec svých kompetencí. Dokladem této skutečnosti je komunikace, kterou jsme absolvovali s ÚOOÚ v roce 2012. Naším cílem bylo v první řadě ověření, zda lze v nové právní situaci publikovat základní údaje plánované pro slovníková hesla.

Šlo například o vyřešení otázky, zda práce na slovníku a jeho výsledná publikace nemohou být chápány jako shromažďování, uchovávání a zpracovávání osobních údajů ve smyslu § 4 písm. e–g) zákona a dále zda a jaké údaje lze považovat za citlivé osobní údaje. Na základě konzultace s odborníky a zmíněné komunikace s ÚOOÚ jsme dospěli k závěru, že slovník obsahuje a zpracovává osobní údaje, avšak neobsahuje citlivé údaje. Je to logické, protože zákon definuje osobní údaje slovy *jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů*, a zároveň stanoví, že *subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu*. Avšak bez této identifikace osob popsaných ve slovníkových heslech by celý projekt poněkud postrádal smysl. Zároveň se domníváme, že v tomto případě platí výjimka uvedená v § 5, odst. 2, písm. f), a tedy že poskytujeme osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci ve-

řejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení.

Za zmínku stojí, že stejná výjimka již neplatí pro zpracovávání a uchovávání tzv. citlivých údajů, což jsou osobní údaje *vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů.* Pokud si předchozí řádky přečte historik, patrně si uvědomí, že tato zákonná opatření ve svých důsledcích napadají podstatnou část studia soudobých dějin. Jestliže je citlivým údajem členství v odborových organizacích, nelze například bez získání výslovného souhlasu každého dotčeného napsat dějiny ROH, jež by obsahovaly zmínky o členech vedení či dokonce přílohu s úplným seznamem jeho členů. Podobně budou patrně porušovat zákon jakékoli dějiny politických stran (protože politické postoje jsou citlivý údaj). Zákon historikům ustupuje pouze v jediném bodě, totiž ve výjimce pro potřeby archivního zpracování, ale ta se na publikace o historii nevztahuje.

Dalším důsledkem konzultace s ÚOOÚ bylo zjištění, že nebudeme moci využívat nejspolehlivější pramen dostupný badatelům sestavujícím slovníky pro starší období – osobní spisy dochované v Archivu UK, případně v Národním archivu. ÚOOÚ nám sdělil, že do těchto materiálů lze nahlížet jen se svolením osoby, které se týkají. Na využití této možnosti jsme rezignovali nejméně ze tří důvodů. Za prvé, i kdyby se to netýkalo všech profesorů a docentů, bylo by vyhledávání kontaktů a shromažďování souhlasů u více než tisíce osob nad síly našeho kolektivu. Za druhé jsme v řadě případů neměli vůbec způsob, jak osoby zmiňované ve slovníku kontaktovat, pokud tyto již byly v důchodu. Zaměstnavatel, tedy fakulta, nám tuto informaci kvůli ochraně osobních údajů nemohl poskytnout a tím jsme se dostali do začarovaného kruhu: abychom mohli získat souhlas se zpracováváním osobních informací, museli bychom nejprve získat osobní informaci. Toto je jen další doklad toxického vlivu nedomyšlené právní normy. Za třetí jsme si byli vědomi, že kdybychom do přípravy slovníku zapojili i dotyčné osoby jako autory, mohlo by se snadno stát, že by někteří jedinci podleli pokušení svoji osobní historii nejen plodně doplňovat, ale také „kosmeticky“ upravit například odstraněním zmínek o zaměstnaneckém poměru na katedře marxismu-leninismu. Při vysokém počtu hesel bychom zcela jistě narazili na někoho, kdo by se snažil s jejich obsahem manipulovat.

Domníváme se, že lze přípravu a publikaci historických prací s citlivým obsahem považovat za práci ve veřejném zájmu. To je ostatně i mož-

nost, kterou naznačil již zmiňovaný úřad při konzultacích s námi. Potíž je samozřejmě ve vymezení tohoto veřejného zájmu. Zatímco nikdo nebude patrně příliš pochybovat o tom, že by se této formy ochrany mělo dostat práci nezávislého investigativního žurnalisty, u historické monografie to již tak jisté není. Z konzultací s ÚOOÚ jsme pochopili, že jediný, kdo by mohl přesně vymezit dosah této podmínky, je soud. To je situace, pro niž se vžilo označení „kafkovská“, protože nikdo se zdravým rozumem nebude riskovat dlouholeté soudní řízení s nejistým výsledkem jen proto, aby se stal jazýčkem na vahách relevance nedobře napsaného zákona.

Z výše uvedeného tedy pro nás vyplynulo několik omezení. Především jsme se striktně snažili držet v rámci kategorie veřejně dostupných údajů. Opírali jsme se v první řadě o úplnou excerpce seznamů přednášek lékařské fakulty neformálně zvaných „karolinky“, jež se vyvinuly ze starších seznamů přednášek, které mají na UK tradici sahající až do 18. století. Tyto seznamy byly vydávány každoročně, jejich obsah a objem informací se během doby rozšiřoval. Dalším zásadním zdrojem byly Seznamy osob Univerzity Karlovy v Praze (názvy se trochu obměňovaly), jež vyšly v roce 1946/47, 1948, 1957, 1962, 1967, 1976, 1984, 1993, 1995 a naposledy 1998. Nalezneme v nich důležité biografické údaje: data a místa narození, habilitace, profesury a členství ve vědeckých společnostech našich i zahraničních. Upozorňujeme, že i v těchto úředních tiscích jsou chyby, odhalili jsme ovšem jen některé.

Tyto dva hlavní zdroje informací také diktují, jakým způsobem jsme došli k většině časových údajů ve slovníku. Protože jsme často neměli přístup ke konkrétním informacím ze života dotčených osob, jako například období působení v jednotlivých ústavech či data habilitací, museli jsme si vystačit se stanovením přibližných termínů podle toho, jak se změna stavu promítla do zmíněných ročenek. Tyto údaje může čtenář snadno identifikovat podle zkratky SP (seznam přednášek) či SO (seznam osob) a následně většinou datem školního roku, pro nějž byla ročenka vytvořena. Toto je důležitá informace, protože řada životních dat ve slovníku tedy není přesný údaj, ale pouze *terminus ante quem*. Jinými slovy, jestliže se údaj o habilitaci dotyčné/ho objevil poprvé v seznamu přednášek na rok 2001/2002, pak lze vydedukovat, že se habilitoval/a nejpozději někdy na jaře roku 2001, ale k této události mohlo dojít také daleko dříve. Vše totiž záleží na tom, jak pečlivě byly seznamy osob a přednášek aktualizovány.

Vedle zmíněných karolinek, seznamů osob a výročních zpráv jsme využívali také dalších zdrojů, především článků v odborných časopisech vydávaných k významným životním výročím či jako nekrology. Tyto texty sice na jednu stranu obsahovaly v řadě případů daleko přesnější údaje než excerpce z karolinek, ale na druhou stranu se zachovaly pou-

ze o některých pracovnících fakulty. Výsledkem je určitá nevyváženost v heslech, některé osoby mají prostě lepší „biografickou stopu“ v literatuře než jiné. To samozřejmě neodráží jejich skutečný význam. Články jsme vyhledávali jednak za pomoci zdroje Bibliotheca medica čechoslovaca, jehož správcem je Národní lékařská knihovna, a dále také z ústavní kartotéky s biogramy nejen pracovníků naší fakulty, ale i lékařů z jiných fakult a z terénu. Jedná se o zdroj opět mapující veřejně dostupné informace, ale je veden značně nesoustavně a jeho úroveň a spolehlivost je velmi rozmanitá.

Vedle odborných periodik jsme se snažili také vyhledat co možná nejvíce informací o jednotlivých osobách ve slovnících a monografiích a odkázat na ně v poznámkovém aparátu, aby každý, kdo by se chtěl o nich dozvědět více, měl usnadněnou práci. Jako poslední významný zdroj bychom ještě měli uvést web Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, a to především zde zveřejněný seznam habilitačních a profesorských řízení od roku 1999 do současnosti.

Ze všech uvedených textů jsme se snažili stručně sumarizovat hlavní zaměření a přínos vědecké činnosti jednotlivých osob. Jsme si vědomi toho, že se nám to někdy patrně nepříliš povedlo a dotyčná osoba by sama zdůraznila jiné své priority. V heslech upozorňujeme i na zveřejněné fotodokumenty, protože jsme často badateli dotazováni, kde najít historické fotografie. Okrajově jsme pak využili ještě dalších zdrojů, které lze označit za veřejné. Ústav dějin lékařství a cizích jazyků má sbírku úmrtních oznámení, jež často obsahovala některé důležité životní údaje a přinejmenším umožnila stanovit u některých osobností datum úmrtí.

Hesla mají jednotnou strukturu, která zčásti vychází z hesel v předchozích svazcích z konce 80. a počátku 90. let 20. století. Každá osoba je nejprve stručně oborově charakterizována, například u prvního jména (Abrahámová, Jitka) najdeme jako hlavní obor působení onkologii. Tuto informaci jsme obvykle odvodili buď z pracoviště, na kterém zmíněná osoba pracovala, či z oboru, v němž se habilitovala nebo byla jmenována profesorem. Jsme si vědomi toho, že v některých případech by se dotyčný charakterizoval možná jinak.

Vlastní heslo má obvykle následující části: Nejprve jsou uvedena základní životní data (pokud nám byla známa). Po nich následuje v heslech odborná a profesní kariéra, tedy seznam dosažených akademických titulů (u habilitací a profesur i s daty udělení či jmenování) a pak informace o působení ve funkcích např. asistentů na fakultě či o zaměstnaneckém poměru na různých zdravotnických pracovištích. V další části najde čtenář informace o členství v orgánech dokládajících vysokou odbornou či organizační způsobilost popisované osoby (jako například vědecká rada či akademický senát) a dále zde je seznam významných

ocenění a vyznamenání. V následujícím oddíle hesla je stručná, často jen jednovětá charakteristika osoby. Poslední oddíl shrnuje literaturu a prameny vztahující se k danému heslu.

V heslech jsme kladli důraz na působení osoby na 1. LF UK, její činnost na jiných pracovištích jak univerzitních, tak v terénu apod. je uváděna jen stručně. Zde je také třeba upozornit na to, že za sedmdesát let, v nichž zde uvedené osoby na fakultě působily, se často měnily názvy jejich pracoviště. V těchto složitých organizačních změnách se může čtenář lépe zorientovat za pomoci přílohy nazvané Pracoviště pražské lékařské fakulty (nyní 1. LF UK) v letech 1945–2008. Zde jsme se snažili chronologicky zmapovat vývoj názvů jednotlivých ústavů, klinik a dalších institucí včetně jejich samostatných oddělení, pokud jsou v seznamech přednášek uváděna. Od poloviny 50. let minulého století do školního roku 1990/91 existovaly navíc ještě tzv. katedry, tedy instituce, které obvykle zastřešovaly pracoviště téhož oboru v případě, že jich bylo více. Tradovalo se, že katedry, v jejichž čele byl vždy straník, měly politicky dohlížet zejména na pracoviště, v jejichž čele byl nestraník. Těch bylo ovšem po roce 1948 a 1970 nemnoho.

Biogramy různých lékařů a lékařek nejsou zcela obsahově vyvážené. Nejpodrobnější jsou údaje o osobách převzaté z našich již publikovaných slovníků, v nichž jsme mohli využít i starší osobní spisy a další archivní prameny. Je pochopitelné, že v některých případech se v heslech odrazil i osobní styl autora hesla, ačkoliv se jej redaktoři snažili potlačovat. Toto konstatování nás vede k poslednímu bodu, jež musíme v úvodu zmínit. Na vzniku slovníku se podíleli pracovníci a pracovníci Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků Karel Černý, Bohdana Divišová, Ludmila Hlaváčková, Hana Mášová, David Tomíček a také doktorandky a doktorandi Tomáš Alušík, Zuzana Kružicová, Kateřina Murtingerová a Andrej Shbat. Vedle toho se na rešerších podíleli externí pracovníci Josef Kadeřábek, Lukáš Kovář, Alžběta Laňová. Náš dík dále náleží knihovnici ústavu Anně Flieglové, která pomáhala s přípravou podkladů a v neposlední řadě také lektorům prvního svazku prof. Petrovi Svobodnému a prof. Bohumilu Jirouškovi.

Ve slovníku jsme použili názvy zdravotnických institucí, které odpovídají dobové praxi. To znamená, že se čtenář setká v některých případech s různými variantami jednoho pojmenování, jež odrážejí měnící se vztah k pravopisu cizích slov, měnící se pravopisný úzus, ale také preference původců použitých pramenů. Domníváme se, že tento přístup je historicky věrnější než zpětná korekce dobových jmen podle současného úzu.

Seznam zkratk

anat. – anatomie

AR – akademická rada

AS – akademický senát

as. – asistent

biol. – biologie

BkUDL – biografická kartotéka Ústavu dějin lékařství

BSČZ – Pavla Vošahlíková, Marie Makariusová a kol., *Biografický slovník českých zemí*. Praha: Libri 2004–2015 (zatím vydáno 18 dílů A–Fr)

BSPLF I., II. – Ludmila Hlaváčková, Petr Svobodný (red.), *Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348–1939 I. A–K, UK Praha 1988; II. L–Ž, Praha: Univerzita Karlova 1993*

CNS – centrální nervový systém

CT – computed tomography (počítačová tomografie)

čes. – český

ČBS – Josef Tomeš a kol., *Český biografický slovník XX. století. I. A–J, II. K–P, III. Q–Ž, Paseka 1999*

ČLČ – Časopis lékařů českých

ČLK – Česká lékařská komora

ČLS JEP – Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

ČNR – Česká národní rada

ČR – Česká republika

ČSAV – Československá akademie věd

čsl. – československý

DFN – Dětská fakultní nemocnice

doc. – docentka, docent

dtto – totéž

DVT – Dějiny věd a techniky (časopis)

EMPH – Executive Master of Public Health

ESC – European Society of Cardiology

exter. – externí

farmakol. – farmakologie, farmakologický

FF – filozofická fakulta

FN – fakultní nemocnice

FNB – fakultní nemocnice Bulovka
FNM – fakultní nemocnice Motol
FNsP – fakultní nemocnice s poliklinikou
FP – fakultní poliklinika
FTNsP – fakultní Thomayerova nemocnice s poliklinikou
FVL – fakulta všeobecného lékařství
fyz. – fyzika
fyziol. – fyziologie, fyziologický

gyn. – gynekologie, gynekologický

habil. – habilitace, habilitovaný
histol. – histologie, histologický

chem. – chemie, chemický
chir. – chirurgie, chirurgický

ILF – Institut pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů
inf. – infekční
inter. – interní
IPVZ – Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

JAMA – Journal of American Medical Association
JIP – jednotka intenzivní péče
jm. – jmenován

KCLJ – Knight Commander of the Order of St. Lazarus of Jerusalem
KNV – Krajský národní výbor
KLDŘ – Korejská lidově demokratická republika
klin. – klinika, klinický
KU – Komenského univerzita

lék. – lékař, lékařský
LF – lékařská fakulta
LFH – lékařská fakulta hygienická
LF MU – Lékařská fakulta Masarykovy univerzity v Brně
LKS – Časopis České stomatologické komory
LS – letní semestr

med. – medicína
MFF – matematicko-fyzikální fakulta
ml. – mladší
mř. – mimořádný
MZ ČR – Ministerstvo zdravotnictví České republiky

neurol. – neurologie, neurologický
NVP – Národní výbor hlavního města Prahy

odb. – odborný
ORL – otorinolaryngologie
OÚNZ – Okresní ústav národního zdraví

pat. – patologie, patologický
 PIC MO – Prezentační a informační centrum Ministerstva obrany
 PL – prameny a literatura
 por. – porodnictví, porodnický
 prac. – pracovník
 prof. – profesor, profesorka
 prom. – promováný
 př. – přírodovědecký

radiol. – radiologie, radiologický

ř. – řádný

SO – seznam osob
 soc. lék. – sociální lékařství
 soud. – soudní
 SP – seznam přednášek
 st. – starší
 SZÚ – Státní zdravotní ústav

TBC – tuberkulóza

účin. – účinnost
 UK – Univerzita Karlova
 ÚNV – Ústřední národní výbor
 ÚNZ – Ústav národního zdraví
 ust. – ustanoven
 ÚVN – Ústřední vojenská nemocnice

VČL – Věstník českých (československých) lékařů
 ved. – vedoucí
 VFN – Všeobecná fakultní nemocnice
 VLA – Vojenská lékařská akademie
 VPP – vedlejší pracovní poměr
 VR – vědecká rada
 VZ – výroční zpráva

WHO – World Health Organization / Světová zdravotnická organizace

zahr. – zahraniční
 ZdN – Zdravotnické noviny
 ZS – zimní semestr

Prameny a literatura

Prameny

Seznam přednášek ZS 1945/1946
Seznam přednášek LS 1945/46
Seznam přednášek ZS 1946/47
Seznam přednášek LS 1946/47
Seznam přednášek ZS 1947/48
Seznam přednášek LS 1947/48
Seznam přednášek ZS 1948/49
Seznam přednášek LS 1948/49
Seznam přednášek ZS + LS 1949/50
Seznam přednášek ZS + LS 1950/51
(V letech 1951/52–1954/55 seznamy přednášek nevycházely.)
Seznam přednášek ZS + LS 1955/56
Seznam přednášek ZS + LS 1956/57
Seznam přednášek ZS + LS 1957/58
Seznam přednášek ZS + LS 1958/59
Seznam přednášek ZS + LS 1959/60
Seznam přednášek ZS + LS 1960/61
Seznam přednášek ZS + LS 1961/62
Seznam přednášek ZS + LS 1962/63
Seznam přednášek ZS + LS 1963/64
Seznam přednášek ZS + LS 1964/65
Seznam přednášek ZS + LS 1965/66
Seznam přednášek ZS + LS 1966/67
Seznam přednášek ZS + LS 1967/68
Seznam přednášek ZS + LS 1968/69
Seznam přednášek ZS + LS 1969/70
Seznam přednášek ZS + LS 1970/71
Seznam přednášek ZS + LS 1971/72
Seznam přednášek ZS + LS 1972/73
Seznam přednášek ZS + LS 1973/74
Seznam přednášek ZS + LS 1974/75
Seznam přednášek ZS + LS 1975/76 (zde poprvé i asistenti)
Seznam přednášek ZS + LS 1976/77
Seznam přednášek ZS + LS 1977/78
Seznam přednášek ZS + LS 1978/79
Seznam přednášek ZS + LS 1979/80
Seznam přednášek ZS + LS 1980/81
Seznam přednášek ZS + LS 1981/82

Seznam přednášek ZS + LS 1982/83
 Seznam přednášek ZS + LS 1983/84
 Seznam přednášek ZS + LS 1984/85
 Seznam přednášek ZS + LS 1985/86
 Seznam přednášek ZS + LS 1986/87
 Seznam přednášek ZS + LS 1987/88
 Seznam přednášek ZS + LS 1988/89
 Seznam přednášek ZS + LS 1989/90
 Seznam přednášek ZS + LS 1991/92
 Seznam přednášek ZS + LS 1992/93
 Seznam přednášek ZS + LS 1993/94
 Seznam přednášek ZS + LS 1994/95
 Seznam přednášek ZS + LS 1995/96
 Seznam přednášek ZS + LS 1996/97
 Seznam přednášek ZS + LS 1997/98
 Seznam přednášek ZS + LS 1998/99
 Seznam přednášek ZS + LS 1999/2000
 Seznam přednášek ZS + LS 2000/01
 Seznam přednášek ZS + LS 2001/02
 Seznam přednášek ZS + LS 2002/03
 Seznam přednášek ZS + LS 2003/04
 Seznam přednášek ZS + LS 2004/05
 Seznam přednášek ZS + LS 2005/06
 Seznam přednášek ZS + LS 2006/07
 Seznam přednášek ZS + LS 2007/08
 Seznam přednášek ZS + LS 2008/09
 Seznam přednášek ZS + LS 2009/10
 Seznam přednášek ZS + LS 2010/11
 Seznam přednášek ZS + LS 2011/12
 Seznam přednášek ZS + LS 2012/13
 Seznam přednášek ZS + LS 2013/14
 Seznam přednášek ZS + LS 2014/15

Adresář učitelských sil a vědeckých ústavů University Karlovy v Praze 1946–47.

Praha: Rektorátní kancelář University Karlovy v Praze 1946.

Seznam osob a ústavů University Karlovy v Praze, jakož i státních zkušebních komisí 1948. Praha: Akademický senát University Karlovy v Praze 1948.

Universita Karlova: Přehled organizace a seznam osob 1957. Praha: SPN 1957.

Universita Karlova, nositel Řádu republiky: Seznam osob. Praha: Universita Karlova 1962.

Universita Karlova Praha 1967: Seznam osob University Karlovy. Praha: Universita Karlova 1967.

Seznam osob Univerzity Karlovy: Univerzita Karlova Praha 1976. Praha: Univerzita Karlova 1976.

Seznam osob Univerzity Karlovy: Univerzita Karlova Praha. Praha: Univerzita Karlova 1984 (seznam osob byl upraven podle stavu k 1. 9. 1983).

Seznam osob Univerzity Karlovy 1993. Praha: Karolinum 1993.

Seznam osob Univerzity Karlovy 1995. Praha: Karolinum 1995.

Seznam osob Univerzity Karlovy v Praze 1998. 650 let Univerzity Karlovy 1348–1998. Praha: Karolinum 1998.